

S. II. ET IN JESUM

De Nomine Jesu

Quomodo & I. **M**ediator noster Deus simul, & homo, non per hoc enim quantum Pater, tantum & ipse distat a nobis: & quomodo enim erit mediato, ut eadem distantia est? „Per hoc ergo Mediato, per quod homo; Inferior Patre per quod nobis proponitur; Superior nobis; per quod Patri proponitur: Quod aperient ita dicunt, inferior Patre, qui in forma servis; superior nobis, quia sine fide pectat“ est. „Per humanam igitur naturam Christus Mediato exercut officia, satisfactio Patri, Sacrificium obulsi, rogarvir, paflus est, ac mortuus: quamvis actiones illae, & officia, quibus functus est, dignationem, & afflictionem infinitam non ex humana conditionis modulo, sed ex adiuvante Divinitate confecuta sunt. Verumtamen ipsam Medicato Personam ex dubius Naturis constare oportuit, Deumque simile esse, & hominem, ut haberet aliquid simile Deo, & liquid simile hominibus: Ne in utroque simili hominibus, longe esset a Deo, aut in utroque Deo similis longe esset a hominibus, atque in Mediato non esset. **Meditatore** De Civ. Del igitur inter nos & Deum, & mortalitatem oportuit habere transiunctum, & beatitudinem permanentem: ut per id, Legis Gratiam pervenire debebat circumstans nobis pertinente, id est, Christi praecipuis (Petra enim Christus multis modis, & figuris praedictus est) idem est vir, qui in his Sacramentis imaginem patitur, etiam Nomini Domini inaugurator est figura, ut Jesus nominaretur. Iohannes bellator fuit; bellator & Jesus, cuius ex ore gladius accepit exilium, de quo dictum est: Speciosus forma pro filiis hominum, diffusa ex gratia in labii tuis, propterea benedixit te Deus in eternum. Accingere gladio tuus super femur tuum, parentissime... Sagitta tua acuta, populi sub te cadens, in corda inimicorum Regis. Iosue fuit Magnus secundum nomen suum, Maximum in salutem gloriarum Dei, expugnare insurgentibus hostiis, us confugeretur hereditatem Israhel. De Christo Salvatore nostro agit Angelus Virginis Mariae: His Luc. 1. erit Magnus, & Filius Altissimi vocabitur. Nomen ejus magnum; humiliations enim ipsius, que maxima fuit, preimum est. Humiliavit semipotens fatus obediens usque ad mortem, & mortem auctam Crucis. Propter quod & Deus exaltavit illum, & donauit illi nomen, quod est super omnem nomen: ut in nomine Jesus omne genitissimum, calceatum, terrestrium, & infernorum; & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris. Ad salu-

I. Tim. 1. salutem omnium hominum venit Christus, eo nomine Iesus. Fidelis sermo, & omni acceptione dignus; quod Christus Iesus venit in hunc mundum peccatores salutem facere, quorum primus est ego sum. Hinc S. Aug. passim ex nomine Iesu argumentum petit contra Pelagianos peccatum originale negantes, quod & parvulus Christus sit Iesus, id est, Salvator. Sic in fine Libri 2. de Nuptiis, & Consueptuensi: Concedat, inquit, Ielum etiam parvulus esse Iesum: Et ut per eum facta omnia facturam perire, quod est Verbum Dei; etiam etiam parvulus ab eo salvus fieri factatur per id, quod est Iesus, si vult Catholicus esse Christus. Sic enim scriptum est in Evangelio: Et vocabunt nomen eum Iesum; ipse enim salutem facies populum suum a peccatis tuis corum. In quo populo sunt misericordia & parvulus: Iesu ergo & in parvulus peccata originalia, propter quae Iesu iste, Salvator posset esse & ipsorum. Iesu expugnavit insurgentes hostes populi Dei: Christus Salvator noster Vicit & expulsione principatus, & potestates, traduxit confusione, palam triumphans illos in semetipsis, & per mortem defuisse eum, qui habebat mortis imperium, iste, Diabolus. Hinc Iesu adversarius Analectias pugnante, Moyres tota die expansi manus orabat: Quia illis, ubi Nomine Iesu dimicabat, dimicaturi quandoque adversus Diabolum, Crucis habens quosque eras necessarios, per quam Iesu vitiorum ester relaturess. Verba sunt Tertulliani Librum Adversus Judaos, cap. 10.

II. Tim. 1. Eulim Isedochi Salvatoris typum etiam exortum nominis lumen nubilum omne diffusig, redit serenum. Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando? Nonne si invocet nomen vite, confessio resipescit ad vitam? Cui aliquando stetit ante faciem salutaria Nominiis duritia cordis, ignoravit torpor, rancor animi, languor acedia? Cui fons forte fuscatus lacrymarum, invocato Iesu, non continuo erudivit uberior, fluitus suavior? Cui in periculis palpitanus, & trepidans, invocatum nomen virtutis non statim fiduciam praeficit, depulit mecum? Cui in dubiis rebus, & fluctuant non subito ad invocationem elaci, Nominiis emicuit certitudo? Cui in adversis diffidenti jamjamque deficienti, si Nomen adjutori sonuit, defuit fortudo? Nimirum morbi, & langores animi siti fuit, illud medicina. Denique & probare licet: Invoca me in tribulationibus, erum te & hoc Psalm. 41 non forsitan me. Nihil ita ira impetu cohibet, superbit, tumorem fedat, fians livoris vulnus, extinguit libidinis flamman, sicut temperat avaritie, ac totius indecoris fugit pruritatem. Simulcum cum nomine Iesum hominem nisi proprio mitem, & hamilem cordem, beniguum, sobrium, castum, misericordem, & omni denique honestate, ac sanctitate conspicimus, euandemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo sanet, & robusto adjutorio. Hec omnia simul mibi sonant, cum insinuerit Cant. 8. Semper tibi in sinu sis, tempor in manu, quo tu omnes in Iesum & Iesu dirigeris, & actus. Denique

Aggai 2. *etiam filium Iosephum Chirili Salvatoris typum etiam
fuisse merito diximus. Pontificis enim uterque fuit. Ut
que aduersus est Saras. Ille Judicatrix & capivitatem Ba-
bylonis in Patriam redemptioem duxit; Hujus dudu ho-
mines mundi capivitatem liberati ad coelestem patriam per-
veniunt. Ille vestibus fardidis induitus est; hic peccata no-
minalia, spatis, sanguineo suo fodatuum. Ille vellementis
fardidis exstans, noxifisque pungulis, novas vestes, ac mun-
tas induit, eique eidem imposta est: Christus mundo,
morti, peccato, ac diabolo vicit, ueste immortalitatis af-
sumpsit, suscepitque diademate triumphans in celsis ascen-
dit. Iesu Iosephach filio at Deus, *Judicatrix domini meum,*
ibid. *& custodes artia mea: Christum vivorum, & mortuorum*
Judicem Deus constituit, totiusque Ecclesie custodem pra-
*posuit; Sponsum, ac Dominum. Ille in Templo reparau-
do focus fui Zorobabelis; hic Ecclesiam Dei vivi Tem-
plum adificavit.**

Jesu filius. *Plum adiuvavit.*
Sicut filius scripsit in Lib. Ecclesiastici, & Regnavit sapientia in corde eius: Christus Salvator nosfer, *Dei Virgus, & Dei sapientia* in quo sunt omnes thesauri sapientie & scientie ab eo. *Conditus, factus est nobis sapientia a Deo.* Do si Cirasides 12, 49. *Ipse cap. 1. scriptit: Fons sapientie Verbum Dei in excelso celo, a* *Ex ingressu illius mandata a terra, &c. Et cap. 24. sapientia laetans animam suam, & in Deo honorabatur, & in medio populi sui glorificabatur, & in Ecclesiis Altissimi aperies os fanni, & in conspectu virtutis illius glorificabatur, & in medio populi sui exaltabatur, & in plenitudine sanctae admirabatur, & in multitudine electorum habebis laudem, & sanctos benedictus; dicens, Ego ex ore Altissimi prodiui, primogenita ante omnem creationem, &c.*

Non igitur sola magni nominis umbra, sed veritas in Christo Iesu fuit, cuius nomen admirabile, amabile, flavo, pores, malignis Spiritibus tremendum est. Nomen Iesu tributum Sacramentis virtutem remittendi peccata, conferendi gratiam, salutem operandi. Nomen Iesu genus omnium miraculorum operatur, dämones expellit, vincit, profligat. Serpentines mortis, & hauis veneni, nomine Iesu sanatos fuille, Iudei ipsi Thaluidiæ referant. In nomine Iesu a Deo imperatus quicquid perimus, si ne portet, petamus. Sic orationes suas concludit Ecclesia, Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum. Nomen Iesu, velut oleum ebulsum cinguit. S. Bern. Serm. 15. in

*Dominum nigrum & Iohannem Corinum filium suum. Non enim Iesu velut Oleum esofatum (inquit S. Bern. Ser. 15. cap. 14. in Cantica) luce, paces, & uirg. Luce prædicatum, pa-
cata recogitatum, invocatum lenis, & uirg. Unde in
toto ore tanta, & tam subita fidelis lux, nisi de prædica-
to Iesu? Nonne in hujus nominis luce Deus nos vocet
in admirabile lumen suum, quibus illuminatis, & in lu-
mine isto videntibus lumen dictat merito Paulus: *Fuisti
aliquomodo tenebrae, nunc autem lux in Domino?* Hoc
nomine coram Gentibus, & Regibus, & filiis Israël
portare jussas est idem Apollonus, & portabat nomen
tamquam lumen, & illuminabat patriam, & clamabat
ubique: *Nox praescit, dies autem apropinquavit: abi-
eramus ergo opera tenebrarum, & indissimilarmarum lucis,*
scimus in die honeste ambularemus. Nec tantum lux est
nomen Iesu, sed & cibus. An non toties confortaris,
quoties recordaris? Quid æque mente cogitans im-
pinguat? Quid ita exercitatos reparat sensus, virtutes ro-
borat, vegetat mores bonos, atque honestos, castas
fovet affectiones? Aritus est omnis amans cibis, si
non oculo infunditur. Inspidus est, si non hoc pale-
condit. *Iesu mel in ore, in ure melos, in corde ju-
bilus.* Sed et medicina. Trifurit aliquis velutrum?
Veniat in cor Iesus, & inde satiat in os, & ecce ad
Nat. Alex. Thol. Tom. I.*

prosequamur, quo propter nos, & propter nostram salutem descendit de celis, & noster, non Angelorum, Jesus, id est Salvator appellatus est. Non enim Angelos, sed semper Alii apprehendit. Demus igitur operam, non sit nobis inutile culpa nostra nomen Jesu, ne judicem experiamur, quem nolumus habere Salvatorem. Invocemus nomen Jesu, quod quiescere, ut patet, invocaverit, salvus erit. Nemo potest dicere, Dominus Jesus, nisi in Sp. Sancto: Sed si dicit factis, non satis verbis. Polluit enim dicere, Dominus Jesus, Hareccii, & in peccatis mortalibus iacent, de quibus tamen sic Christus: Non enim, qui dicit mibi, Domine, Domine, intrabis in Regnum caelorum: sed qui facit voluntatem Patris mei, qui est in celis, ipse intrabis in Regnum caelorum. Dixit & quid quidam apostolus: Confunditur se nos Deum, factis autem negant. Quemadmodum negant factis, sic dixerunt factis. Hos modo dicunt. Nemo dicit, Dominus Iesu nisi in Sp. Sancto: (inquit S. Aug. Serm. 170. a. l. 20. ex editio P. Simondo.)

S. III. CHRISTUM.

Car. nomini Iesu nomen addatur, CHRISTUS, Propheta, Sacerdos, & Rex.

I. JESUS nomini CHRISTI etiam nomen additum est, quod Unum significat, & offici nomen est, ac honoris. Undebeat enim olim Propheta, Sacerdotes, & Reges. Cum porro Iesu Salvator noster in mundum venit, Propheta, atque Doctor, Sacerdotis, ac Regis partes & officia culpici, ideoque Christus dictum est, unde fecit ad illorum numerum functiones, non quidem aliquis mortalis opera, sed celestis Patri virtute; non terreno unguento, sed spirituali oleo, feliciter Spiritu Sancti plenitudine, gratiaque, & omnium donorum ubertate in sanctissimum ejus animam effusione. Quid praelare David ostendit, his cum verbis compellans: Dixi filii Iustitiae, & offidi iniquis: propterea nixit te Deus, Deus tuus, & leo latius per confititionem tuam. Idem etiam demonstravit Iesu ex ipsius Redemptoris persona loquens: Spiritus (inquit) Domini super te, ex quod unxerit Dominus me, ad annuncianendum manifasti misericordia. Quod oraculum in se impulet Christus testatur Luce IV. At proinde verus est Messias: Idem enim Hebreus hoc nomen significat, quod Graecus Christus. Verus, inquam, Messias est promissus a Propheta. Unde cœcus Judeorum Populus frater alius expectat.

II. Itaque Jesus C. summus Propheta, & Magister fuit, qui nos Dei voluntatem docuit, a quo terrarum oculi Patria coelestis cogitationem accepit. Deinde Moyles Israelitico populo praedixit: Propheta de gente tua, & fratribus tuis, fecit me, & suscitabit tibi Dominus Deus tuus & ipsum audies. Et infra: Et nō Dominus mihi: Propheta suscitabo eis de medio frarum suorum similes tui: & ponam verba mea in ore eius, & lequeretur ad eos omnia, que praecopero illi. Qui autem verba eius, que loqueretur in nomine meo, audire notuerit, ego ultra extinxim. Hinc Jud. ait Ch. Si credederit Moysi, & de illo Domin. ait: Ecce istud populus dedi eum, Duxem, ac Procapitum Gentilium. De illo it, ait: Et non facies evolare a te ultra Duxorem tuum: & erunt ecclsi tui videntes Procapitum tuum. Ideo si misum ait, ut testimonium perhibeat veritatem. Quoniam exterum Propheta, ejus discipuli fuerint, neque ob illam præcipue causam misi, ut Propheta hunc, qui ad salvandos omnes venturus erat, prænuntiarent. Tria vero præcipue docuit: primo fidem, & cultum unius verique Dei; secundo, ejus præmium, quod est Regnum caelorum; tertio, viam, qua ad illud pervenirent.

Gentes imprimis docuit verum Dei cultum, & ea de causa se illum misisse testatur Deus Pater, ut Gentes ab idololatria tenetis ad lucem fidei, ac salutem transferret. Dei re, inquit, in fiducia populi, in lucem Genitum s' ut aperies oculos eorum. Ecco dedi te in lucem Genitum, ut sis salus mea usque ad extremum terrae. Ipse etiam Christus testatur se in mundum veniente, ut diabolus ejecto, Deum ab omnibus agnosceretur, & coleretur, cum Pater, tunc ejus Filius unicus. Ego veni, inquit, ut vitam habeam, & abundanter habeant, &c. Hoc est autem vita eterna, ut cognoscant te, sicutum Deum verum, & quem misisti Iesu Christum. Ego te clarifico super terram: spes tuas erit, ut caput uerorum: oratur a nobis, ut Deus noster. Agnoscamus ergo in illo uoces nostras, & voces ejus in nobis (inquit S. August. Enarr. in Psalm. 85.) illus Terrelli apostole, & eleganter Catholicorum Patrum Sacerdotum appellat, id est, generaliter, vel quia solus oblationem, donorum, & sacrificiorum genera omnia Deo Patre offerit: vel quia unus omnibus sufficit, ut & pro universis hominibus illi offerat, & omnes per illum offerant sacrificia, & orationes suas, cuius unius interventu, ac merito Deo placent, ac probantur. Oramus scilicet ad illum, per illum, in illo, ut loquitur S. Ang. Sacerdotii denique sui officium in hoc etiam exequuntur, quod per vicarios Sacerdotes in Catholicâ Ecclesiâ rite simili cum Mel.

quam nos docet id esse homini colendum, quod ab omni creatura intelleximus, & rationali colendum est.

Dicitur Christus, qui factus est & qui factus & quomodo & quando peruenit.

Dicitur præterea Christus quis sit, & ubi querendus sit. Non in hac vita quaretra, sed in futura sperare justitiam ad Regnum caelorum appellavit. Dicitur denique viam, quae ad illud tendit, ac pervenitur, illo præseruim mirabiliter. Sermone, quem in Monte ad Discipulos habuit, omnia præcepta, quibus vita Christiana informatur, exponente. Hinc S. Aug. Ep. 137. ad Volusianum alias 3. ostendit in Christi uenienti hominibus Magisterium, & adiutorium ad cœpendiam temporis salutem. Non verbo autem dumtaxat, sed vita, atque factus doctrinam salutis expressit ad humani generis imitationem. Quia de re eleganter. Ep. 8. Lib. 7. De Trin. c. 3. Nos autem, inquit, nientes imitamur manentem, & sequimur stantem, & ipso ambulante tendimus ad ipsum, quia factis eis nobis via temporalis per humiliatum, que manso nobis aeterna est per divinitatem. Quemam quippe spiritum mundi intellectus, qui sapientia non lapsi sunt, in forma Dei, & Deo aequali & Deus prebet exemplum ut se idem exemplum redemul etiam lapsi præberet homini, qui proper immundiam peccatorum, pananque mortalitatem Deum videre non poterat, semper enim existavit, non mutando divinitatem suam, sed nostram mutabilitatem affundendo, & formam serui accipiens venit ad nos in hunc mundum, qui in hoc mundo erat, quia mundus per eum factus est: ut exemplum suum videns Deum, exemplum deussum multib[us] hominem, exemplum sanis ad parvandum, exemplum infinitis ad convalescendum, exemplum mortuus ad resurgentem esset, in omnibus ipse primatum tenens. Quia enim homo ad beatitudinem signi non debebat nisi Deum, & sentire non poterat Deum & sequendo Deum dominum factum sequeretur simul, & quem sentire poterat. & quem sequi debebat. Quod & alibi breviori tententia exprimit, si tamen ipsi est Serm. 371. Aliis de diversis 52. Homo sequendus non erat, qui videri non poterat: Deus sequendus non erat, qui videri non poterat. Ut ergo exhibetur homini, & qui ab homine videretur, & quem homo sequeretur, Deus factus est homo.

Summa Doctrina Christi accurato compendio S. Aug. explicat Lib. De vera Relig. cap. 16. Sacerdotes, inquit, doctina voluntatis divisoria periculis populi appetebant; pauperesse voluit. Honorable, & imperio inhibebant: Reges fieri noluntur. Carnes filios magnum bonum putabant: tale conjugium, prolemque contempserunt. Contumelias superfluisse horrebant & omne genus consumelitarum sustinuit. Injuries intollerabiles esse arbitrabantur: quae major injurya, quam iustitiam, inno-centem damnum? Dolores corporis excorabantur: flagella, tunc signa crucis s'c. Mortuus meus: morte multatus es: inno-mia-simum mortis genus Crucem patabant, crucifixus es: Omnia, que habere coepientes non recte vivebant, carendo vise fecit. Omnia, que vitare coepientes a studio dereliquerant, veritas, perpertuo desiderio. Non enim ultimum peccatum committi potest, nisi animum appetatur, quae illa contemptis, aut fugientibus, quæ illæ sustinuit, Tota iraque vita ejus in terris per hominum, quem susci-pere fecerat, disciplina morum fuit.

2. Secunda dignitas, ad cuius exercendas functiones Jesus Salvator noster spirituoli oleo, fecit plenitude Sp. Sancti unctus fuit, eti Sacerdotum. Sacerdos enim fuit, non quidem ex ordine Aaron, ex quo in veteri Legi Levitica Tribus Sacerdotes existabant & verum ex illo, de quo David Propheta cœnit: Tu et Sacerdos in eis: Psalm. 109. nam secundum ordinem Melchisedech: cuius rei argumentum Apostolus ad Hebreos scribit cap. 7. accurate pro Rebus 5. fecerat est. Quæ quidem Sacerdotis dignitas ipsi aeterno non convenit, ut Deo; sed in tempore, ut homini, non secundum humanam naturam, ab ipsa statim incarnatione Sacerdotio suo functus est, cum in diebus carnis sua preces, supplicationesque ad Eum, qui posset illum salvum facere a morte, cum clamore valido, & lacrimis offensu, exauditis est pro sua reverentia. Cum in Heb. 9. Cœnit. Christs oratio pro nobis est in terra, & in celo, & in nobis, & in nobis, & in nobis.

Christus oratio pro nobis est in terra, & in celo, & in nobis, & in nobis, & in nobis.

Lib. contra Marcionem. c. 9.

Christus oratio pro nobis est in terra, & in celo, & in nobis, & in nobis, & in nobis.

Lib. contra Marcionem. c. 9.

Christus oratio pro nobis est in terra, & in celo, & in nobis, & in nobis, & in nobis.

Lib. contra Marcionem. c. 9.

Christus oratio pro nobis est in terra, & in celo, & in nobis, & in nobis, & in nobis.

5. Aug. Lib. Melchisedech; Verissimum; & singulare sed incursum de Sp. & sacrificium corporis, & sanguinis sui, toto orbe certatum Litt. c. 1. offerre non dehinc.

3. Unde est induit Jesus, ut Rex Justitiae, & pacis, ob idque Christus est appellatus. Regis namque Christi dignitati Scriptura Sacra passim suffragatur. Psalm. 2. Ego sum rex auctoritas tuam sum Rex ab eo super Son montem sanctum eum ejus. Item, Postula a me, & dabo tibi Gentes, he-restituent tuam; & possessionem tuam terminos terra. Psal. 71. Deus iudicium tuum Regi, & Jer. 23. Et regnans Rex, & sapientia erit. Zech. 9. Exulte facti, filia Sion, jubila, filia Jerusalim: ecce Rex tuus veniet tibi Iustus, & Salvator: ipse pauper, & ascendens super aspernum, & super pulm filium auras. Angelus etiam ejus inicationem. Virginis Matri annuntians, Regem declarat Regnabit, inquit, in domo Jacob in aeternum, & Regnum eius non erit finis. Rex Iudorum, & Rex Isreal passim appellatur: & ubi de extremo iudicio agit, ac de sententia ab eo pronuntianda, se Regem eius significat; Tunc dicit Rex dicit, qui a dextris eius erit, & Regnum porto Christi spiruale est, & aeternum, non terrenum, ac temporale; nec hereditario, aut humano jure illi obtinet, tametsi genus & clarissimi Regibus ducetur: Regnum meum, inquit, non est de hoc mundo. Sed Rex fuit, Luct. 1. alius Rex ad uitam temporalem, aliis ad aeternam. Rex aeternus sed Rego calix, Rex calix suis omnia. Non in El. 55. ergo illi, quia de trinitate se habere Regem Casarem, peccavimus, sed quia Regem Christum habere no[n]trum. Et modo multi Christum Regem in celo sedentem, & ubiqui-quantum habere nolunt. Ex illorum numero non finis: illi dicimus ex animo, Tu es ipse Rex meus, & Deus mens tu in faciem facili. Diabolus, glorie illius, nostreque salutis inimici fortes in fide resistimus: in hoc enim undi fumus a Christo, ut contra diabolum luctemur, nec pacem cum illo unquam habemus. Ideo non unxit, quia luctatores contra diabolum fecit (inquit S. Aug. Tract. 33. in Joannem) Immaculata vitam agamus, quia Christi Corpus sumus, immo Christus ipse, perunctione inhabitans in nobis Spiritus ejus. Inde autem apparet (inquit S. August. Enarratione in ps. 16.) Christi corpus nos esse quia omnes unigimur, & omnes in illo & Christi, & Christi sumus, quia quadammodo torus Christus caput, & corpus est.

Denique, si Reges triunphiors suorum in utilitate non parantur, ut Christus Regis Potestatis exerceat se debet post generalem omnium hominum resurrectionem, sed quod hollibus omnibus debellatur, Ecclesiam suam, id est electos omnes Deo Patri offerat, seque ipsum secundum naturam auctum, cum corpore suo mythicillo illi in aeternum subiectum prostrabit, ingentem illam, & ineffabilem gloriam Regni, cuius non erit finis, & cuius felicitas, parque sempiterna erit, non sibi tribuens, sed Patri, accepit referens: Ut si Deus omnis in omnibus, id est, ut innotescat, Deum auctorem esse omnium bonorum, tam ipsum Christi hominis, quam totus Regis ejus, id est, omni electorum, ex quibus solis tunc Regnum ejus constituit, & propterea solus Deus in omnibus glorificetur, & laudetur in fœcula seculorum.

Ch. 6. Regnum agnum Christi in terris inchoatum, in celo perfectum. Ac Regis gloria admirabilis providentia. Regnum in terra inchoatum, in celo inchoatum, & in celo perfectum.

Conc. Tr. 2. & Virtutem. Operis autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus ejus. Novissima autem inimicorum extirpacio: omnia enim subiecti sub pedibus ejus. Cum autem dicit: Omnia subiecta sunt ei, sive dabo præser-um, qui subiecti ei omnia. Cum autem subiecti fuerint illi omnia: tunc & ipse Filius subiectus erit ei, qui subiecti sibi omnia, ut si Deus omnia in omnibus.

Jo. 18. Quis quidam non erit specie, ut Christus Regis Potestatis exerceat se debet post generalem omnium hominum resurrectionem, sed quod hollibus omnibus debellatur, Ecclesiam suam, id est electos omnes Deo Patri offerat, seque ipsum secundum naturam auctum, cum corpore suo mythicillo illi in aeternum subiectum prostrabit, ingentem illam, & ineffabilem gloriam Regni, cuius non erit finis, & cuius felicitas, parque sempiterna erit, non sibi tribuens, sed Patri, accepit referens: Ut si Deus omnis in omnibus, id est, ut innotescat, Deum auctorem esse omnium bonorum, tam ipsum Christi hominis, quam totus Regis ejus, id est, omni electorum, ex quibus solis tunc Regnum ejus constituit, & propterea solus Deus in omnibus glorificetur, & laudetur in fœcula seculorum.

5. IV. FILIUM EJUS UNICUM. CHRISTUS verus Deus, Deinde Filius est.

Dua in Christo natura.

H. Is verbi profitemur Iesum Christum Filium Dei esse, & Verum Deum, sicuti Pater est, qui eum ab aeterno genuit, non eo modo, quo illi dicti sunt Dii, ad quos ferme Dei factus est, & quo Moses dictus est Deus Pater, & Spiritus Sanctus: Illus, inquam, sanctissimum Trinitatis fons. Contra haec ignoramus, ut Christus Regis Potestatis exerceat se debet post generalem omnium hominum resurrectionem, sed quod hollibus omnibus debellatur, Ecclesiam suam, id est electos omnes Deo Patri offerat, seque ipsum secundum naturam auctum, cum corpore suo mythicillo illi in aeternum subiectum prostrabit, ingentem illam, & ineffabilem gloriam Regni, cuius non erit finis, & cuius felicitas, parque sempiterna erit, non sibi tribuens, sed Patri, accepit referens: Ut si Deus omnis in omnibus, id est, ut innotescat, Deum auctorem esse omnium bonorum, tam ipsum Christi hominis, quam totus Regis ejus, id est, omni electorum, ex quibus solis tunc Regnum ejus constituit, & propterea solus Deus in omnibus glorificetur, & laudetur in fœcula seculorum.

Regnum agnum Christi in terris inchoatum, in celo perfectum. Ac Regis gloria admirabilis providentia. Regnum in terra inchoatum, in celo inchoatum, & in celo perfectum.

Ch. 6. Regnum agnum Christi in terris inchoatum, in celo perfectum.

Matth. 23. Quamvis autem hujus Regni finibus tantum perficitur, & alterius esse substantia ac essentia, quam Patrem, crevit denique, impie, se pertinaciter afferat. Contra haec ignoramus, ut Christus credere nos profitemur, secundum Symbolum Nicenum, In unum Dominum Iesum Christum Filium Dei, ex Patre natum ante omnia facula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitus non factus; Filii porro divinitas, sive Patris, & Filii consubstantialis, omnimodique, & perfecta equalitas, multis Scriptura Sacra oraculis aperte probatur contra veteres, & novos Arianos, & Socinianos; tum illis praefertur Novi Testamenti. Matth. 16. Respondens Simon Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

Matth. 23. Petrus dicit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens consubstantialem Patrem.

est major, vel cogitati; nec æqualis omnino, & eadem Patri, & Filii potestas est; quod tamen significant haec Christi Domini verba: Et non rapet eas quisquam de manus mea: Et nemo potest rapere de manus patris mei. Jam vero potestas, & essentia Deo non distinguuntur: quicquid enim est in Deo, Deus est. Atque hoc sensu Christi verba Judæi intellexerunt, ipseque sic intelligenda confirmavit. Responderunt ei Iudei: ... Tu homo cum sit, facias seipsum Deum... Respondit ei Jesus: ... Quem Pater sanctificavit & misericordia mundum, vos nesciis. Quia blasphematis: quia dixi, Filius dei sum! si non credo opera patris mei, nolite mihi credere, operibus credite, ut cognoscatis, & credatis, quia Pater in me est, & ego in Patre. Ios. 14. Creditis in Deum, & in me credite.... Si cognovissetis me, & Patrem meum utique cognovistis, & amando cognovissem: et videtis super me. Dixit ei Philippus: Domine, ostende nobis Patrem, & sufficiat sibi. Dicit ei Iudei: Tanto tempore vobiscum sum: & non cognovistis me? Philippus, qui videt me, vides & Patrem. Jo. 16. Omnia quacunque habet Pater, men sunt. Jo. 20. Deinde dicit Thomas: Inser fidei tuum, & vide manus meas, & afer manus tuas, & mitte in latus meum: & noli esse incredulus; sed fidelis. Respondit Thomas, & dicit ei: Dominus meus, & Deus meus. Act. 20. Attende vobis: & universi regni, in quo vos spiritus Sanctus posuit Episcoporum reges Ecclesiæ Dei, qui acquisivit sanguine suo. Quibus verbis significatur, J. C. qui Ecclesiæ in sanguine suo acquisivit, esse verum Deum. Ad Rom. 9. Ex quibus eis Christus secundum carnem, qui est super omnes Deus benedictus in facula. Ad Gal. 1. Paulus Apostolus non ab hominibus, neque per hominum, sed per J. C. & Deum Patrem. Non est igitur Christus putus homo, sed Deus homo, denique Filius: Qui cum in forma Dei est, non ratiōnabili arbitrio effeſſus est aequalis Deo, ut idem Apostolus ad Philippiens scribens, c. 2. Et ad Col. 1. Qui est imago Dei in invisibili, primogenitus omnis creatura: quoniam in ipso condidit omnia in celis, & in terra, & visibili, & invisibili.... Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt: & ipse est ante omnia: & omnis in ipso consistit. Ad Hebrei. 1. Novissime diebus illi locutus est nobis in Filiis, quem constitutus hereditatem universorum, per quem fecit & feculari, qui cuius sit splendor gloria, & figura substantia eius, portans que amioverbo virtutis sua, purgatione peccatorum faciens, sedet ad dexteram Majestatis in excelso: tanto melius Angelis effectus, quanto differentius pro illis nominis hereditate. Cui enim dixit aliquis Angelorum: Filius mons es tu, ego hodie genui te? Et rursus: Ego ero illi in Patrem, & ipse erit mihi in Filium? Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terra, dicit: Et adorant eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit: Qui facit Anglos sub spiritu, & Ministros suis flammas ignis. Ad Filium autem Thronus tuus. Deut. in faculum facili, & virga agitatis, verga regni tui. Dilecti iustitiam, & obliquitatem iniquitatem: propriea unicæ deus, Deus tuus, olo exaltatione præ participibus tuis. Et Tu, in principio, Dominus, terram fundasti, & opera manuum tuarum fuit scilicet ipsi perlitis, in autem permanebat, & omnes, ut vestimenta vetera cent. Et velut amictum mutabat eos, & mutabatur. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficiunt. 1. Jo. 5. Scimus, quoniam Filius Dei es, & deus nobis sensum, ut cognoscamus verum Deum, & simus in vero Filios eius. Hic est verus Deus, & vita eterna. Apoc. 1. Ego sum Alpha, & Omega, principium, & finis, dicit dominus, qui est qui erat, & qui vesturus est omnipotens. Loquitur, & autem idem ipse, qui venturus est in nubibus, quem videt omnis oculus, & qui eum pupugerunt, & super quem plangent omnes tribus terra, J. C. Index vivorum, & mortuorum, de quo & cap. 4. dicitur: Sanus, sanctus, sanctus, dominus Deus omnipotens, qui erat, & qui est, & qui venturus est. Sed cum Iesu C. Filius Dei, & a Patre genitum esse dicimus, vel audimus, nihil terrenum, aut mortale deus, nec generatione cogitandum est: nec Filius minorum Patre, nec Patrem antiquiorum Filio, aut absque Filio aliquando suffit; sed Filius coeterum Patris generationem mutationem omnis, & corruptionis experient; non substantia divina patrem, cum divinis substantiis simplicissimis, indivisibilis, immutabilis, sed totam efficiunt divinam, & perfectionem omnes, quasi complectunt, absque divisione Filio communicans eterna illa generatione credere debemus. Cujus quidem divina generationis Mysterium ratione percipere, atque perfecte intelligere nullo modo possumus; ut cum Propheta potius exclamandum sit: Generatio eis quis enarrabit? Nefas est necire, quod natus sit de Dei filio, sed non licet diftere, quemadmodum natus sit: credere convenit, non perfrutari. Perfecta scientia est si Deum servet licet inenarrabilem, tamen non ignorabilem sciam (inquit S. Hilarius). Credendum est, intelligendum est; adorandum est, & his officiis eloquentia est. Et S. Athanasius Orat. 3. contra Arianos: Indocendum est, ait, quare, quando ex Deo Verbum exiit: aut quando pro modo fit Dei splendor: aut quoniam generes Dei: & quia:

Aeterna Dei
genitacio.

Ila. 53.

Lib. 2. De
Trinitate.

sit modus generationis Dei. Insanus enim sit, qui talia audent, cum inexplicabilem rem, ac divina natura propriam, felique ipsi & eius Filio cognitam oratione sua declarare conetur.

Ex his omnibus autem, quae ad indicandum modum rationemque eternæ generationis similitudines afferuntur, illa propria ad rem videtur accedere, quae ab animi nostri cogitatione sumitur. Quamobrem S. Joannes Filium Dei Verbum appellat. Ut enim mens nostra seipsum quadammodo intelligenti fit effigie imaginem, quam Theologus, verbum dixerunt; ita Deus, (quantum tamē diuinis humanis conferti polunt) seipsum intelligens, Verbum æternum generat, Quod est, & deo omnibus, qua sunt in se ipso, Lib. 15. De ut loquitur S. Aug. Verbum illud non est sonus transiens, Trinitate aut exterior locutio, non est verbum prolatum, sed in interiori locatione, sive cognitione perfectissima, & perfectissime assimilativa, hanc est divina genitrix, in quo nihil minus, aut amplius est, quam in ipso Patre, eus iam magis subtiliter, in eo manens, eique per omnia æquales. Verbum autem Patris id est dicitur eis, quia per ipsum inservit Pater. Sicut ergo verbi nostris id agimus, cum verum loquimur, ut nostra animus innocentes audientes, & quicquid secretum in corde gerimus, per signa huiusmodi ad alterius cognitionem profatur: scilicet Sapientia, quam Deus Pater genuit, quoniam per ipsum innoscentes dignis animis secreta patet, Verbum ipsius convenientissime nominatur. later animum autem nostrum, & verba nostra, qui eum acquisivit. Deo, ut idem Apostolus ad Philippiens scribens, c. 2. Et ad Col. 1. Qui est imago Dei in invisibili, primogenitus omnis creatura: quoniam in ipso condidit omnia in celis, & in terra, & visibili, & invisibili.... Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt: & ipse est ante omnia in celis, & in terra, & visibili, & invisibili.... Omnia per ipsum, ut cognoscere possint: quia Filius Speculum est maius Dei Majestatis, & imago honoris illius. Imago hominis inventus speculam, de speculo existit, mox ut speculum extiterit: & cum quisque, vel transit, vel sit super aquam, vident ibi imaginem suam. Ponamus ergo aliquid nam super aquam, velut virginem, aut herbam, nomine cum imagine sua nascitur: Mox ut incipit existere, incipit cum illo existere imago eius: non procedit nascendo imaginem suam, sed nascitur cum imagine sua: & tamē imago ab illo, non illud ab imagine. Itaque & generans, & quod generatum est, sumit esse cooperatum. Ergo coeva sunt. Si semper virginem, semper & imago de virginitate. Potest ergo semper esse generans, & semper cum illo, quod est de illo natum est. Hinc intelligere coeterum Filium natum aeterno Patre. Verum cum in similitudinibus altatis sit inæqualitas, & splendor minus lucet, quam ignis, & imago virginalis minus sit existens, quam virgulum ipsum, jucundius dum similitudinem generat, ut Patri, & Filiis aequalitatem simul, & coeteritatem exponamus. Homo hominum generans, equus equum, & pecus pecudem. Ad eamdem substantiam venerant ista, sed non ad idem tempora. Diversa sunt tempora, sed non sunt diversa natura. Quid ergo laudamus in ista naturitate? Certe æquitatem naturæ. Quid autem deest? Äquitas temporis. Teneamus hic unum, quo laudamus, id est, æquitatem naturæ. In illo autem genere similitudinum, quod dedimus, de splendoris ignis, & de imagine virginitatis, aequalitatem naturæ non invens, enim coextit. Conjugate, que laudes. In creaturis enim deest aliquid, quod laudas, in Creatore autem deest aliquid, quod invenis in creaturæ, a Creatore artifice processit. Quid ergo in coevis? Nonne hoc Deo dandum, nonne ibi laudas? Quid autem deest, non tribendum Majestati, in qua nullus defectus est. Tribue ergo illi ex illo genere similitudinum, vel sinistram non est meum dare vobis. Conjugate, que laudes. In creaturis enim deest aliquid, quod parvus est a Patre meo: id est, Non est meum, inquit, Jo. 26. dare, id est, a Patre meo: Sed jam tu intellige: quia si omnia, quae habet Pater, me sunt, & hoc utique meum est, & cum Patre ita parvi. Eodem sensu & hec Christi domini Sententia intelligendæ sunt: Qui credit in me, non credit in me, sed in eum, qui misit me.... Et si quis audierit verba mea, & non custodierit: Ego non judico eum. Non enim veni, ut iudicem mundum, sed ut saluiscem mundum. Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet, qui judicet eum. Sermo, quem locutus sum, illo iudicabam in novissimo die. Quia ergo ex me non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit, quid dicam, aut quid loquerer. Ideo, qui in me credit, non in hoc, sed in illo, qui suscepit creaturam, in humanis oculis apparere, ac sic ad se æqualem Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, volunt separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dici potest, & Filius hominis iudicabit, & Filius hominis non iudicabit: quia Filius hominis iudicabit, ut verum sit, quod audiat, Camenstrit. Jo. 12. Filius hominis, tunc congregabuntur ante eum omnes gentes, & Filius hominis non iudicabit, ut verum sit quod audiat, Ego non iudicabo: & Ego gloriam meam non quaero, est qui querat, & judice. Nam secundum id, quod in iudicio non forma Dei, sed forma Filii hominis appetebit, ne ipse Pater iudicabit. Secundum hoc enim, dictum est, Pater non iudicat quemquam, sed omnes iudicat. Ego ex misericordia eius fit formam servii accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus, ut homo. Est ergo Dei Filius Deo patri natura æqualis, habitu minor. In forma enim servi, quam accipit, minor est Pater: in forma autem Dei, in qua etiam antequam hanc accipit, æqualis est Patri. Secundum formam Dei, Omnia per

Omnia

ipsius facta sunt: secundum formam servi, ipse Filius est ex muliere, factus sub Legi. Secundum formam Dei, ipse Jo. 2. & Pater unus sunt: Secundum formam servi Non venit Gal. 4. facere voluntatem suam, sed voluntatem ejus, qui eum jo. 6. misit. Secundum formam Dei, Sicut Pater habet viam in jo. 5. Semper, sic dedit & Filius vitam habens in semper: secundum formam servi, Triplus est anima eius usque ad mortem: Et, Pater, inquit, si fieri potes, transera a me Calix iste. Secundum formam servi, Filius est obediens Matt. 26. apostoli quidem, quia Filius Dei Cander est lucis aeternæ. Igredi lucem fundit, lux ab igne funditur. Splendor ignis cognoscere, non minus a splendore existit. Splendor ignis cognoscere, non minus a splendore existit. Da sempiternum ignem, & do sempiternum splendorem. Candor de luce gigantum, & tamen gigantum cognoscere, non minus a splendore existit. Secundum formam Dei, Omnia quae habet Pater, ipsius sunt: Et Phil. 2. omnis mea tua sunt, inquit, & tua mea: secundum formam servi ait, Mita doctrina non est mea, sed ejus, qui jo. 17. misit me. Et, De die illa, vel horameno fiet, neque Angelus in celo, neque Filius, nisi Pater. Hoc enim nescit. Mat. 13. tunc Discipulis indicaret: sicut dictum est ad Abraham, Nunc cognovi, quod times Domum, id est, Nunc feci, Gen. 22. ut cognosceres quia & ipse ibi in illa tentatione probatus ranuit. Nam & illud utique dictum erat Di- scriptio tempore opportuno, de quo futuro tamquam praeterito loquens, ut, Jam non dicam vos servos sed jo. 25. amicos.... Quia omnia quacunque audi via Parte meo, nata faci.... Ecce scilicet genere locationis nescire quippe, quod dicunt, quo occultat, quo dicere solet caca, quae occulta est. Neque enim aliquo genere loquuntur Script. Prov. 8. quod in confusione humana non inventatur: quia utique hominum loquuntur, Secundum formam Dei dicunt est, Ante omnes colles genuit me, id est, ante omnes altitudines creaturarum: & Ante Luciferum genuit te, Prov. 8. id est, ante omnia tempora, & temporalia: secundum formam matrem autem servi dictum est, Dominus possedit me, vel ut habeat alio Verbo. Creavit me in principio viatorum suorum: quia secundum formam Dei dixit, Ego sum Veritas: jo. 14. & secundum formam servi, Ego sum via..., Quia enim jo. 8. ipse primogenitus a mortuis iter fecit Ecclesiæ suæ ad Regnum Dei, ad vitam æternam, cui caput est ad immortalitatem etiam corporis, ideo creatus est in principio viarum Dei in opere ejus., Secundum formam Dei, Principium est, quod loquitur nobis: secundum p. 22. autem formam servi Sponsus procedens de thalamo sue. Secundum formam Dei, Primogenitus omnis creatura, & ipse Col. 1. ante omnes est, & omnia in illo consistunt: secundum formam servi, Ipsi est caput corporis Ecclesiæ. Secundum formam Dei, Dominus est gloria: secundum formam servi, fatigatibus Discipulis de glorificatione suis respondit, Seder ad Cor. 2. dexteram meam, vel sinistram non est meum dare vobis: secundum formam Dei, Principium est, quod loquitur nobis: secundum p. 22. Regnum Dei, ad vitam æternam, cui caput est ad immortalitatem etiam corporis, ideo creatus est in principio viarum Dei. Non enim veni, ut iudicem mundum, sed ut salvuscem mundum. Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet, qui judicet eum. Sermo, quem locutus sum, illo iudicabam in novissimo die. Quia ergo ex me non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit, quid dicam, aut quid loquerer., Ideo, qui in me credit, non in hoc, sed in illo, qui suscepit creaturam, in humanis oculis apparere, ac sic ad se æqualem Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in eum, qui misit me, non utique se a Patre, id est, ab illo, qui eum misit, voluit separari: sed ut sic in eum crederetur, quomodo in Patrem, cui est æqualis. Quid aperte alio loco dicit, Itaque utrumque dicit, & æqualem Patri filium, & Patri contemplandam per fidem corda mundaret. Ideo, qui ad Patrem referens intentionem credendum, & dicendum: Non in me credi, sed in

49
In quo vult intelligi, quod eum generuit Pater: non ut tamquam jam existenti, & non habenti dederit aliquid; sed fideliter dedisse, ut haberet, genuisse eum ut effet. Ita Scripturarum loca, quae Arianis in fax patrocinio Haresis dectorumque, una serie s. Aug. exponuntur. Et plicat lib. 1. de Trin. c. 7. 11. &c. 12.
Sed & alijs Regulam tradit: initio lib. 2. ad intellegendam Ser. S. de Filio locutiones necessariam. Quoddam, inquit, ipsi ponuntur in Scripturis de Patre, & Filio, ut indicent unitatem, & qualitatemque substantiae sicut est. Ego, & Pater unus sumus: Et, Cum in for-
ma dei esset, non rapax arbitratus est effe se equa-
tum Deo. Et quemque talia sunt. Quidam vero ita
ut minorem ostendant filium propter formam serviri,
id est, propter aliusq[ue] creaturam mirabilis, humana-
que substantiam, sicut est, quod sit: . Quoniam Pater
m[aior] me est: Et Pater non iudicas mecum, sed omnes
justitiam dedit filio, & postea dedit ei iudicium facie-
re, quia filius hominis est: . Quidam vero ita,
ut non minor, ne equalis tamen ostendatur, sed tantum
quod de Patre sit, intimetur, ut est illud: . Sicut Pater
habet vitam in semper, sic dicit filio habere vitam in
sempore: Et illud, Neque enim potest filius a se facere
quidquam, nisi quod videt Patrem facientem: . Haec
enim ideo dicta sunt, quia incommunabilis est vita Fi-
lii sicut Patis, & tamen de Pate est; & inseparabilis
est operatio Patri, & Filii, sed tamen ita operari Fi-
lio de illo est, de quo ipse est, id est, de Pate: & ita
videt filius Patrem, ut quo eum videt, hoc ipse sit Fi-
lius. Non enim aliud illi est esse de Patre, id est nasci
de Patre, quam videre Patrem: aut aliud videre opere-
runt, quam pariter operari. Sed ideo non a se, quia
non est a se. Et ideo, quia videtur Patrem facientem,
hac eadem tactus & filius similiter, quia de Pate est.
Neque enim alia similiter, sicut pictor alias tabulas
pingit, quemadmodum aliis ab aliis pictis vides; nec
eadem diffimiles, sicut corpus eisdem literas expri-
mit, quis animus cogitat: Sed, Quaeunque, inquit,
huc eadem, & filius similiter facti. Et, Hoc eadem
dixit, & similiter. Ac per hoc inseparabilis, & par est
operatio Patri, & Filii, sed a Pate est filio. Ideo
non potest filius a se facere quidquam, nisi quod vi-
derit Patrem facientem. His igitur, & similibus locis,
non filium Patre minorem, sed de Pate esse Scriptura
significat: His Non inegalitas; sed Nativitas ejus
concluditur.
De Filii Divinitate, & consubstantialitate plane debet
Dissertatio nostra 39. in Historiam Ecclesiastican Secul
emergi.

Christianus unus Deo, & Filius in adoranda Trinitate sunt unum unitate substantiae, ita Christiani inter se unum esse debet inter se unum esse debent per caritatem, ut illis implete, quod Christus Patrem regavit, Joan. 17. Pater sancta Sors eis vos in nomine nro, in natura, quas dedisti mihi: ut sit unum, sicut et nos... Non propter unum rego tantum, sed & pro eis, qui creditoris sunt in te, per verum eorum in me: ut omnes unum sint, sicut tu es in te. Et illo Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis: unum sunt homines. Quod dedit mihi, dedit eis: ut eis pro vita. Ego claritatem, quem dedit mihi, dedit eis: ut huius imitari sint unum, sicut & nos unum sumus. Ego in eis, & eis in me: ut sint confundamini in unum. Illam enim universalem Christi discipulis suis adprecatur, quam homines Rom. 12. 5. ecce enim Christus discipulis suis adprecatur, quam homines Rom. 12. 5. ecce enim Christus unum sic cum parte & cunctis, & concordia, solam concordiam amantem homines consequi possunt: solam igitur unitatem concordiam illis adprecatur. Siccum autem est: Eborac perfecti sicut Pater versus caelos perfectus est: illos ad infinitum, & divinam beatitudinem non adhortatur, sed ad eam, ad quam homines aspirare possunt, divinam beatitudinem imitationem. Cum ergo Multi: unus corpus fimus in Christo, unoque eius Spiritu vegetari debemus, ita debemus esse caritate coniuncti, ut omnia nostra, sicut primorum Christianorum sit Adiuua nostra, & cor unum. eo atque major inter nos est animorum unitas, quo major erit caritas; eo ceteris caritis, quo minus remanebit iniurias.

Si multi simus, & in unoque nostro Christus Spiritu unum Patrem, ac suum inhabitarum faciat, unus tamen est: Et in unoquoque, qui spiritus invictus distinxerit, quatenus singulariter subficiat, in unitatem colligere per se ipsum: & omnes velut unum quid eterni faciat in seipso. Quemadmodum enim sancta Caecilia virtus corporales reddit eos, in quibus est, eodem modo unum in omnibus indistinctibiliter inhabitanter Dei spiritus ad unitatem spiritali emnes cogit... Ego in eis, & tu in me, ut in fine consummari in unum. Est enim nobis Filius, corporaliter quidem ut homo, nobiscum commixtus, & unitus per Eulogium mysticam; spiritaliter autem ut Deus sui spiritus virtute, & gratia, spiritum, qui in nobis est, infusans ad novitatem vite, & divinae sua nature confortes faciens... Consummari ergo sumus in unitatem cum Deo, ac Patre, Christo mediante. Suscipiendo quippe in nobis & corporaliter, & spiritaliter eum, qui natura & vere Filius est, qui substantialiter cum eo habet unionem, supremam Naturam participes, & confortes facti glorificati sumus.

S. V. Christus una Persona est, & Filius unicus Patri Eterni, ac Beata Maria Virginis.

D Uplicem Christi nativitatem agnoscimus, & confitemur, unam ex Deo Patre ante omnia secula, alteram in carne, & secundam in mortali corporali.

Hanc Churhil pro electis suis Partem rogantis sententiam praeclare s. Aug. explicat lib. 4. de Trin. c. 9. ubi observat, Ipsilon non dixisse, *Ego & ipsi unus; quoniam per id quod Ecclesia caput est, & corpus eius Ecclesia, possit dicere, Ego, & ipsi, non unum, sed unus, quia caput, & corpus unus est Christus;* sed Divinitatem suam con substantiam Patri ostendentes, (propter quod & alio loco dicit, *Ego, & Pater unus sumus,*) in suo genere, hoc est in ipsius natura consubstantialis parilitate, sicut est eius unus, sed in ipsis non posse, dissociari ab invicem per diuersas voluntates, & cupiditates, & immunitatis petulantias; unde mundanus per Mediatorum, ut sint in illo unus; non tantum per eamdem naturam, quia omnes ex hominibus mortalius aquales Angelis sunt, sed etiam per eamdem in eamdem beatitudinem conformatim concordissima voluntatem, in unum spiritum quodammodo igne carnis constatam. Ad hoc enim valet, quod ait; Ut sine unum, sciat & non unus sumus; rati ex Maria Virgina in plenitudine temporis; adeoque & dux natura, divinam, & humana; Christiflumen Filius unicus Patris: eundemque Filium unicum Virginis Matris. Una enim persona est, in qua divina, & humana natura convenient. Qui enim verus est Deus, idem verus est homo. Agit usque forma cum alterius communione, quod proprium est, Verbo felices operante, quod Verbi est, & carne exequente, quod carnis est. Unum horum coruscans miraculis, aliud succumbit iniurie. Et si cui Verbum ab equalitate Paterna gloria non recedit, ita caro naturam nobri generis non relinquit. Unum enim idemque est vera Dei Filius, & vera humani Filius; (inquit s. Leo,) Idem est in forma Dei, qui formam suscepit s. L., servi. Idem est incorporatus manens, & corpus aliquam. Pla. Idem in sua virtute inviolabilis, & in nostra infirmitate passibilis. Idem a paterno non divisus throno, & ab impiis crucifixus in ligno. Ideo super celorum altitudinem, nem victor mortis ascensio, & usque ad consummationem novi seculi universam Ecclesiam non velinquentes. Nam

Job. 1. Verbum caro factum est, & habitavit in nobis: & Christus vocatus est Filius Dei, ut Angelus praenuntiavat, & cum baptizatus in Jordane est a Joanne, audita est vox Patris dicens, Tu es Filius meus dilectus, in te complacui mihi: Et Iudeus Dominum gloriam crucifixum: & qui descendit in nos, est qui aseparat super omnem calorem, ut implaret omnia. Denique Script. S. paulus Iesum Christum tamquam unum, & eundem adjungunt, & annumerant Patri: Unus Deus Pater, ex quo omnia, (inquit Apolitus) & nos in illum: & unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia, &c. Non igitur secundum gratiam dumtaxat, vel secundum Epheſi. 4: dum operationem, vel secundum dignitatem, vel aequalitatem, aut horum, vel secundum autoritatem, aut relationem, aut affectionem, seu virtutem, aut bonam voluntatem, Deus homini in Christo copulatus est, & confederatus. Non morali dumtaxat conformatio una persona est: qualis est amicorum unius, qualis est sponsi, & sponsae conficiatio, qualis est filiorum ad Deum adhaerentes: ratione cuius Qui adhaeret Deo, unus spiritus est, qualis est auctoritatis, & potestatis divinae ad miracula sciendi communicatione quodam conatur; propter quam Moyſes Deus Pharaonis confirmationem dicitur: sed unione physica, hypothatica, personis, natura divinis, & humana in Christo unita sunt, & adhaerit. Verbum caro factum est, non carnis hospes: Deus homo factus, non hominis habitor; non meri hominis sanguine redemptus sumus, quod redemptione nostra impo praetulimus extitimus; sed homines Dei, qui dedit semper redempcionem pro nobis. Viventes non sufficiens Christi causa, si exteriora dumtaxat concubino, seu materiali foderi conficiatis illi suffici Deitas, non medullitus, & subtilitatis infesta Verbi vita. Due igitur naturae, divina, & humana, circa confusionem, conversionem, & divisionem scilicet intime permeantes, una sunt in uno Filio Salvatore nostro. F. C. at loquuntur Conc. Chalcedon. Actione 5: Et quodammodo enim ex animis nationalium, & corporis mutua coexistens una hominis persona concessit: ita ex intima immixtione, & perversione irruptione naturae in Christo, sive ex eo, quod natura humana divina conferta sit, ab illicite a nobilitori, & potentiori sufficiunt, una est persona Christi. Unde in Symbolo, quod S. Athanasius nomine inscripsit Ecclesiæ, dicitur: *Sicut anima rationalis, & caro unus est hominis, ita Deus, & homo unus est Christus.* Et S. Aug. Epist. 11. 13. alias ad Paulinum, cap. 3: Personam Christi mixtum esse Dei, & homini afferit, sicut hominis persona mixtura est animæ, & corporis: neque tamen hic mixtio nomen intelligendum secundum confutendum corporum, & modo quo duo liquores interpenetrantur, ut neuter leviter integratim suam, sed eo modo, quo lux incorrupta permiscetur aeri. *Natura* enim divinam, & humana ita permaneant, ut integræ, incorruptæ, indivisibiles permaneant, ex iisque facta una persona Christi, sicut ex anima, & corpore fit una persona hominis. Verbum, inquit, in principio, per quod facta sunt temporis tempus, eligit, quod subspexit carnem, non temporis cœlitum, ut vertoretur in carnem. Homo quippe Deo acescens, non Deus a se recessit. Sic autem quidam reddi sibi rationem flagitant, quomodo Deus homini permisit sibi, ut una ferae Persona Christi, cum hoc semel fieri oportuerit: quasi rationem ipsi reddit de re, quod quidam sit, quomodo misericordia anima corpori, ut una persona fiat hominis. Nam scilicet in unitate persona, anima unitus corpori, ut homo sit: ita in unitate persona Deus unitus homini, ut Christus sit. Ita illa ergo persona mixtura est animæ, & corporis: in hac Persona mixtura est Dei, & hominis: sed tamen recedat auditor a consuetudine corporum, quia solent duo liquores ita commisceri, ut neuter servet integratim suam: quoniamque & in ipsis corporibus aeri lux incorrupta miscetur. Ergo persona hominis mixtura est animæ, & corporis: persona autem Christi mixtura est Dei, & hominis. Cum igitur Verbum Dei permiscitur est anima habent corpus, & simili & anima inseposit, & corpus. Illud quidam sit ad procreandos homines: hoc semel factum est ad libernarios homines. Non ita canem assumpta est a Verbo divino humana natura, ut prius creata postmodum allumetur, sed ut ipsa assumptione creatur.

Unicam esse Christi Jesu Personam in duabus naturis subtiliter Ephesina Synodus Generalis sub Cœlest. I. Pontifice Maximo congregata definit, damnae Neforis Epist. Constantiopolitanæ Hæreti, duas in Christo hypothales, sive personas assertit. Iustus Fidei Catholice dogma confirmans, dicit eloquenter Incarnationis formula, quæ si testis quedam fidei a Patribus ultraputz. Prima his verbis exprimitur. *Iota est natura Dei Verbi incarnationis.* Hac enim Propositione significatur, in Christo unicam esse personam, scilicet Verbum divinum, sive Filium Dei: naturas vero duas, scilicet naturam divinam, que Verbo, sive Filio cum Patri, & Sp. Sancto communis est, ac in tribus illis adorantis Personis omnino edem: & naturam humanam, seu naturam carnis ultraputz. Illud enim S. Joannis oracula, Et Verbum caro factum est naturam integrum hominis ultraputz a Verbo divino significat, figurata locutione in Scripturis non infrequenter, Non Alex. Theol. Tom. I.

Job. 2. quando-
carnation
formula
Patribus
ultraputz

Luc. 1.

Inc. 3.

Cor. 2. Cor.
S. Cyril.
Synod.
Collat.
Cass. 4.

Exod. 7.

S. Cyr. D. Quod us
fi Christi

**Quoq; sea
persona
Christi
mixtus
Dei,
&
muni;**

Ad

Ephesi. 4: dum operationem, vel secundum dignitatem, vel aequalitatem, aut horum, vel secundum autoritatem, aut relationem, aut affectionem, seu virtutem, aut bonam voluntatem, Deus homini in Christo copulatus est, & confederatus. Non morali dumtaxat conformatio una persona est: qualis est amicorum unius, qualis est sponsi, & sponsae conficiatio, qualis est filiorum ad Deum adhaerentes: ratione cuius Qui adhaeret Deo, unus spiritus est, qualis est auctoritatis, & potestatis divinae ad miracula sciendi communicatione quodam conatur; propter quam Moyſes Deus Pharaonis confirmationem dicitur: sed unione physica, hypothatica, personis, natura divinis, & humana in Christo unita sunt, & adhaerit. Verbum caro factum est, non carnis hospes: Deus homo factus, non hominis habitor; non meri hominis sanguine redemptus sumus, quod redemptione nostra impo praetulimus extitimus; sed homines Dei, qui dedit semper redempcionem pro nobis. Viventes non sufficiens Christi causa, si exteriora dumtaxat concubino, seu materiali foderi conficiatis illi suffici Deitas, non medullitus, & subtilitatis infesta Verbi vita. Due igitur naturae, divina, & humana, circa confusionem, conversionem, & divisionem scilicet intime permeantes, una sunt in uno Filio Salvatore nostro. F. C. at loquuntur Conc. Chalcedon. Actione 5: Et quodammodo enim ex animis nationalium, & corporis mutua coexistens una hominis persona concessit: ita ex intima immixtione, & perversione irruptione naturae in Christo, sive ex eo, quod natura humana divina conferta sit, ab illicite a nobilitori, & potentiori sufficiunt, una est persona Christi. Unde in Symbolo, quod S. Athanasius nomine inscripsit Ecclesiæ, dicitur: *Sicut anima rationalis, & caro unus est hominis, ita Deus, & homo unus est Christus.* Et S. Aug. Epist. 11. 13. alias ad Paulinum, cap. 3: Personam Christi mixtum esse Dei, & homini afferit, sicut hominis persona mixtura est animæ, & corporis: neque tamen hic mixtio nomen intelligendum secundum confutendum corporum, & modo quo duo liquores interpenetrantur, ut neuter leviter integratim suam, sed eo modo, quo lux incorrupta permiscetur aeri. *Natura* enim divinam, & humana ita permaneant, ut integræ, incorruptæ, indivisibiles permaneant, ex iisque facta una persona Christi, sicut ex anima, & corpore fit una persona hominis. Verbum, inquit, in principio, per quod facta sunt temporis tempus, eligit, quod subspexit carnem, non temporis cœlitum, ut vertoretur in carnem. Homo quippe Deo acescens, non Deus a se recessit. Sic autem quidam reddi sibi rationem flagitant, quomodo Deus homini permisit sibi, ut una ferae Persona Christi, cum hoc semel fieri oportuerit: quasi rationem ipsi reddit de re, quod quidam sit, quomodo misericordia anima corpori, ut una persona fiat hominis. Nam scilicet in unitate persona, anima unitus corpori, ut homo sit: ita in unitate persona Deus unitus homini, ut Christus sit. Ita illa ergo persona mixtura est animæ, & corporis: persona autem Christi mixtura est Dei, & hominis. Cum igitur Verbum Dei permiscitur est anima habent corpus, & simili & anima inseposit, & corpus. Illud quidam sit ad procreandos homines: hoc semel factum est ad libernarios homines. Non ita canem assumpta est a Verbo divino humana natura, ut prius creata postmodum allumetur, sed ut ipsa assumptione creatur.

Unicam esse Christi Jesu Personam in duabus naturis subtiliter Ephesina Synodus Generalis sub Cœlest. I. Pontifice Maximo congregata definit, damnae Neforis Epist. Constantiopolitanæ Hæreti, duas in Christo hypothales, sive personas assertit. Iustus Fidei Catholice dogma confirmans, dicit eloquenter Incarnationis formula, quæ si testis quedam fidei a Patribus ultraputz. Prima his verbis exprimitur. *Iota est natura Dei Verbi incarnationis.* Hac enim Propositione significatur, in Christo unicam esse personam, scilicet Verbum divinum, sive Filium Dei: naturas vero duas, scilicet naturam divinam, que Verbo, sive Filio cum Patri, & Sp. Sancto communis est, ac in tribus illis adorantis Personis omnino edem: & naturam humanam, seu naturam carnis ultraputz. Illud enim S. Joannis oracula, Et Verbum caro factum est naturam integrum hominis ultraputz a Verbo divino significat, figurata locutione in Scripturis non infrequenter,

quis pars pro toto sumitur, ut Gen. 6. *Omnis caro corrumperet viam suam, id est: omni homo.* Psalm. 77. 39. *Et recordarunt eis, quia caro fuat.* Psal. 144. Laudationem Domini loqueretur omni, & benedictionem omni domini sancto ejus: Luc. 3. *Et videlicet omni caro salutare Dei.* Rom. 3. *Quia ex operibus legis nos iustificabatur omnis caro, id est, omni homo.* 1. Cor. 1. *Inferna mundi electi deus, &c. Ut non gloriaret omnis caro in conspicuus ejus.* Hoc igitur sententia, *Verbum caro factum est,* non hoc significat, quod in carnem sit Dei natura mutata, sed quod a Verbo in unitatem personæ sit caro sufficiens; in cuius utique nomine homo totus accipitur: inquit S. Leo Ser. 26. h. 7. *In Nat. Domini.* Verum autem ea nem facitus potius quam hominem, collecto scripit S. Joannes figurae Sp. Sancto, ut Filius Dei humiliacionem summan, five examinationem luculentiam exprimeret, quod in firmitate nostræ naturæ assumptus. Hanc porto eloquentiam Incarnationis formulam, *Una Verbi natura incarnationis,* usurpat S. Cyrilus Alexander Epist. ad Sæcum, in Lib. Ad Regias, & ad Anathemafratum 8. contra Orientales, & S. Athanasi auctoritate confirmat: Petrus Diaconus Lib. De incarnatione, & gratia, cap. 2. Gelasius Lib. De dubiis Naturis, Ephremius Patriarcha Antiochenus, & Eusebius Episcopus Alexandrinus in Bibliotheca Photi, Cod. 39. & 230.

Altero loquendu formula, ab Ecclesia conferatas, que in Christo unicam esse verbi personam in duabus naturis subtiliter confirmat, haec est, *Christus est unus de Trinitate crucifixus est carne.* Quia quidem proportionem approbat S. Proculus Epist. ad Armenos, & Fulgent. Lib. De Incarn. & Gratia, cap. 10. Quinta Synodus Can. 10. Joannis 16. Pontificis Max. Epist. 3. ad Senatores. *Faustus Hermianensis* Lib. 1. cap. 3. *Fernandus Cartaginensis* Ecclesiæ Diaconus in Epist. ad Anatolium S. R. E. Diaconum. *Salvo igitur proprietate utriusque naturæ,* & in unam coenire personam, *incepta est a Majestate humilitas, a virtute infirmitas, ab eternitate mortalitas,* non quod nostri remedii congruat, *unus, arque inde Dei, humanumque Mediator, & mori ex uno, & resurgere posset ex altero;* (inquit S. Leo Ser. 1. in Nativ. Christi).

De unitate Personæ Christi plura legi possunt in Differentiatione nostræ 3. in Historiam Ecclesiasticam Sec. 5. De duabus vero Naturis videri potest Differt. 4.

§. VI. Christus Homo non est Filius adoptivus Dei, sed naturalis.

E Adem, qui credimus, fidem Christum esse Filium Dei unicum, pariter credendum est Filium adoptivum Dei non esse, sed naturalem. Adoptio namque extranea personæ electio, liberata assumptio est ad hereditatem. At Christus homo non est persona extranea, sed verus, proprie Christi Filius, natura & aeternæ generatione, non voluntate, & electione, secunda persona SS. Trinitatis. Unicus porro esse Dei Filium verum, & proprium in utraque natura subtiliter, Scr. S. probant oracula. Luc. 1. *Hic erit magnus, & Filius Alijus vocabitur...* Ideoque & quod nascitur ex deo Sanctum, vocabitur *Filius Dei.* Non aut Angelus, Adoptivus vocabitur (id est enim) Filius Dei, sed absolute Filius Dei. Jam. 1. *Verbum carofatum est,* & *habuit in nobis.* Et videlicet gloriam ejus quæque Unigeniti Patre. Non scripti, diuorum filiorum, quorum unus genitus sit, alter adoptivus, sed Unigenitus. Item, Deum nemo videt unquam: *Unigenitus Filius, qui est in sanctis Patribus, ita enarratio.* I. 3c. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Qui autem pro salute mundi a Patre datus, Homo Dei Christus Iesus filius 9. hominem, qui fuerat excaus a nativitate, cuique vitam restituat, in Templo sibi obviuus Salvator interrogavit, *Tu credas in Filium Dei?* Et respondente illo: *Qui est deus, Domine, ut credam in eum?* Dixit ei Jesus: *Et vidisti me,* qui loquitor tecum, ipse es. At illi ait: *Credo, Domine, & precor; adorandum.* Quia etiam Pater coelestis semel, iterumque hominem illum, quem coram mortales inuebant, Filium esse suum fuisse certus est, Mat. 3. *Hic est Filius meus dilectus, in quo mibi complacui.* Et Luc. 9. *Hic est Filius meus dilectus; id est, Interpres S. Leon. Ser. 9. qd. Vnde Homilia de transfiguratione, His est Filius meus, non adoptivus, sed proprius; non aliunde creatus sed ex me genitus; nec de alia natura nisi fatus comparabilis, sed de mea essentia mihi natura aquilis.* Ad huc, S. Petrus interrogauit Christo, quem se crederet, utique cum ipsi ambulet, & pro homine se geraret, ex coelesti Patris infinitu respondet: *Tu es Christus Filius Dei.* Præterea S. Paulus ad Rom. scribens cap. 8. Match. 16. Proprium Dei Filium appellat, qui pro nobis mortis erat, datus est, *Qui proprio, inquit, Filiis suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non estiam eis illo omnia nobis donavit?* Et c. 1. Epiph. ad Hebr. *Filium, quem Deus misit in mundum, per quem novissime locutus est, quem confitimus habendum universorum, cendemus ete proficitur, per quem fecit & qui splendor est gloria.*

